

НАБЛЮДАТЕЛНА ТОЧКА АРКАТА

Координати: 41.61698 E25.71423

Описание на наблюдателната точка

Разположена северно от река Арда в близост до железния мост на реката и хотелски комплекс; североизточно от устието на река Крумовица..

Визуално проучване на дневната миграция

Регистрирани видове

В района на наблюдателната точка Арката са установени 73 вида птици, от които 36 вида с характер на мигриращи птици. Сред тях са двата вида щъркели, 13 вида грабливи птици, пъдпъдъка и пчелояда. Реещите се видове птици са общо 15 вида. Сред мигриращите видове птици не са установени световнозаstrашени видове. Пълен видов списък на установените мигриращи видове е представен в приложение 1.1.

Численост

През района са установени да мигрират общо 3118 птици, от които 240 са реещи се птици: 81 щъркели и 159 грабливи птици. Това е наблюдателната точка на която са регистрирани най-малко мигриращи реещи се птици. От не-реещите се птици, приоритетни в настоящото проучване, са наблюдавани пчелоядът – 1460 индивида и пъдпъдъкът – 9 индивида (таблица 50).

Таблица 50. Численост на приоритетните за проучване видове птици в района на наблюдателна точка Арката по време на пролетна миграция 2012 г.

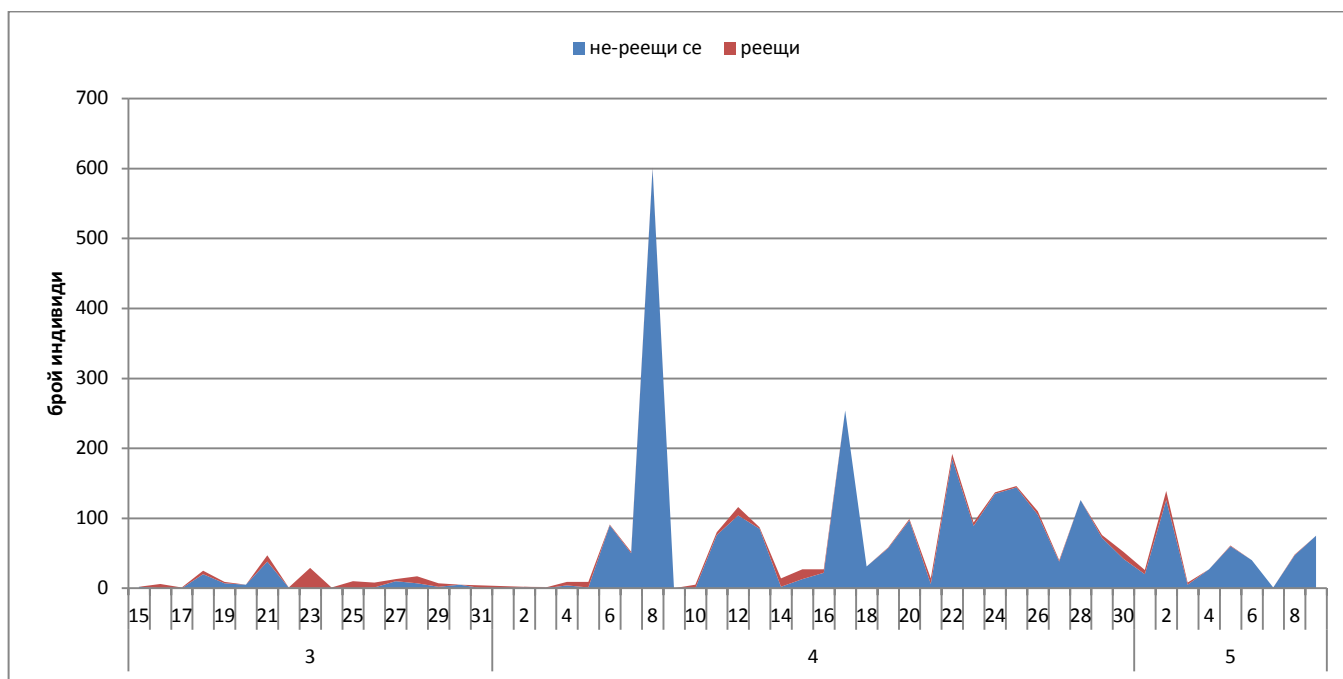
вид	обща численост	март	април	май	прелитаща черноморска популация	прелитаща популация Южна България	% от прелитащата черноморска популация	% от прелитащата популация в ЮБ през пролетта на 2012
Черен щъркел <i>Ciconia nigra</i>	12	8	4		7200	956	0,17	1,3
Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i>	69	18	44	7	471000	136723	0,01	0,1
Осояд <i>Pernis apivorus</i>	20		10	10	23100	2293	0,09	0,9
Черна каня <i>Milvus migrans</i>	4		2	2	1000	87	0,40	4,6
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	5		4	1	800	224	0,63	2,2
Тръстиков блатар <i>Circus aeruginosus</i>	8	2	6		3000	1025	0,27	0,8
Полски блатар <i>Circus cyaneus</i>	1		1		150	105	0,67	1,0
Ливаден блатар <i>Circus pygargus</i>	3		3		800	88	0,38	3,4
Малък ястреб <i>Accipiter nisus</i>	5	3	2		5000	719	0,10	0,7
Обикновен мишелов <i>Buteo buteo</i>	56	52	4		42100	8617	0,13	0,6
Белоопашат мишелов <i>Buteo rufinus</i>	2	2			600	125	0,33	1,6
Малък креслив орел <i>Aquila pomarina</i>	23	6	17		26000	5219	0,09	0,4
Малък орел <i>Aquila pennata</i>	7		6	1	900	159	0,78	4,4
Черношипа ветрушка <i>Falco tinnunculus</i>	19		16	3	450	201	4,22	9,5

Орко <i>Falco subbuteo</i>	6	1	5		700	86	0,86	7,0
Пъдпъдък <i>Coturnix coturnix</i>	9	2	4	3		240		3,8
Обикновен пчелояд <i>Merops apiaster</i>	1460		1230	230		5025		29,1

Интензивност (динамика) на прелета на реещите се птици в периода на изследването

Сезонна динамика

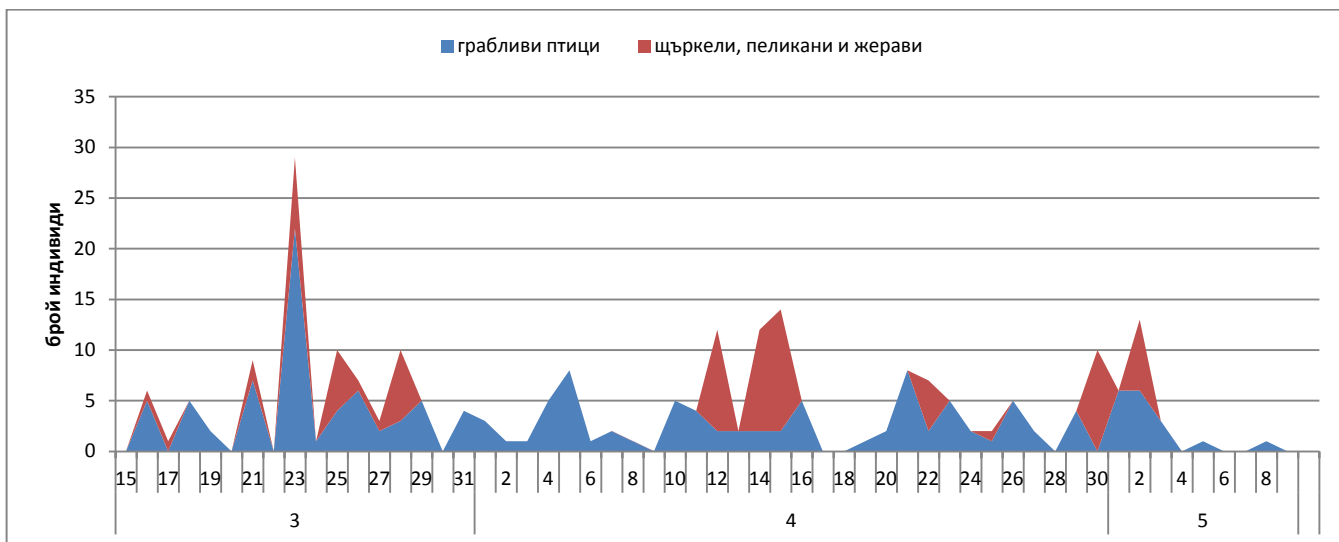
Сезонната динамика на прелета в района на наблюдателна точка Арката се определя от динамиката на прелета на не-реещите се птици, като най-многочислена група мигранти (фигура 445). По ясно изразени пикови числености на мигриращите птици се установяват на 8, 17, 22, 28 април и 2 май. Най-много птици са преминали на 8 април – 600 индивида.

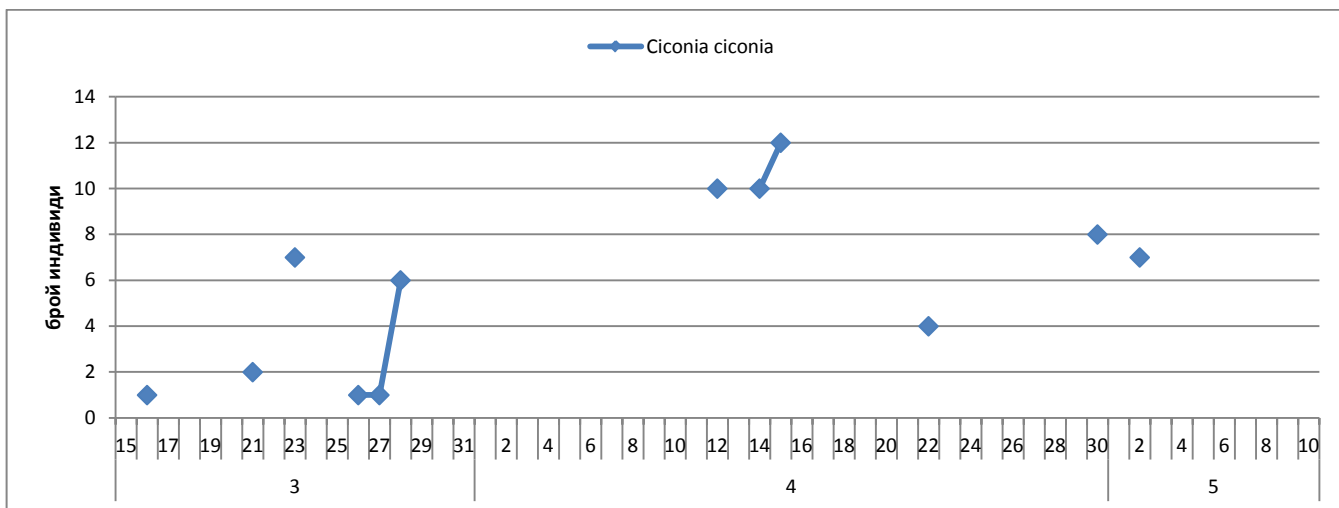
Фигура 445. Сезонна динамика на прелета на птиците в района на наблюдателна точка Арката

Реещите се птици са малобройни мигранти в района на наблюдателната точка. Сезонната динамика се определя от интензивността на прелета както на грабливите птици, така и на щъркелите (фигура 446). Само в 4 дена от целия период са преминали повече от 10 птици на ден от реещите се, като максимума е 23 март – почти 30 индивида.

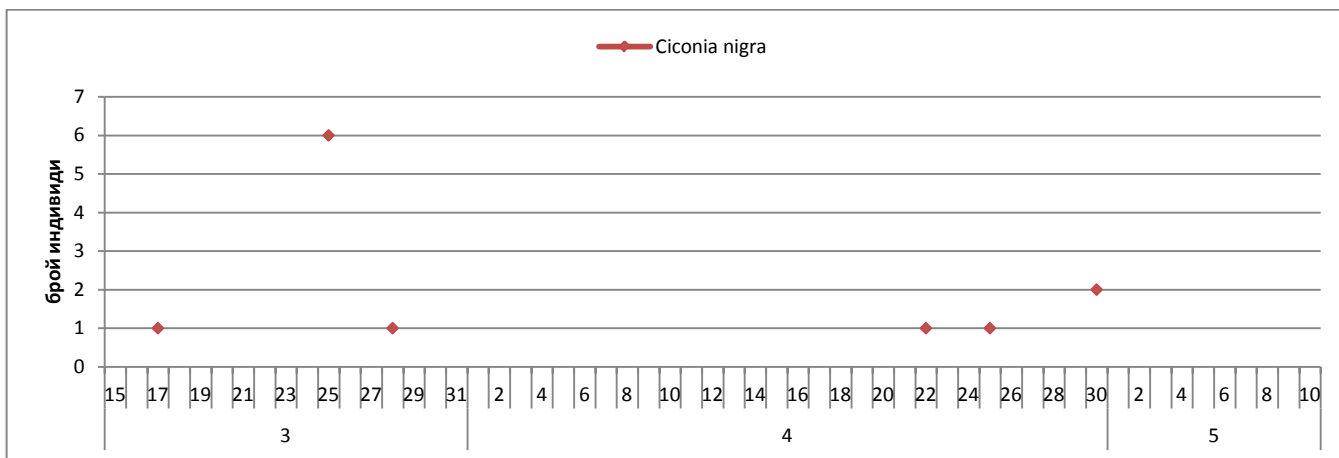
Белият щъркел е преминал над точката в периода 16 март – 3 май. На 15 април са отчетени най-много птици -12 (фиг. 447). Черният щъркел е преминал за 6 дена в периода 17 март – 30 април предимно като единични птици дневно. Най-много птици са преминали на 25 март – 6 индивида (фиг. 448).

Фигура 446. Сезонна динамика на прелета на реещите се птици в района на наблюдателна точка Арката

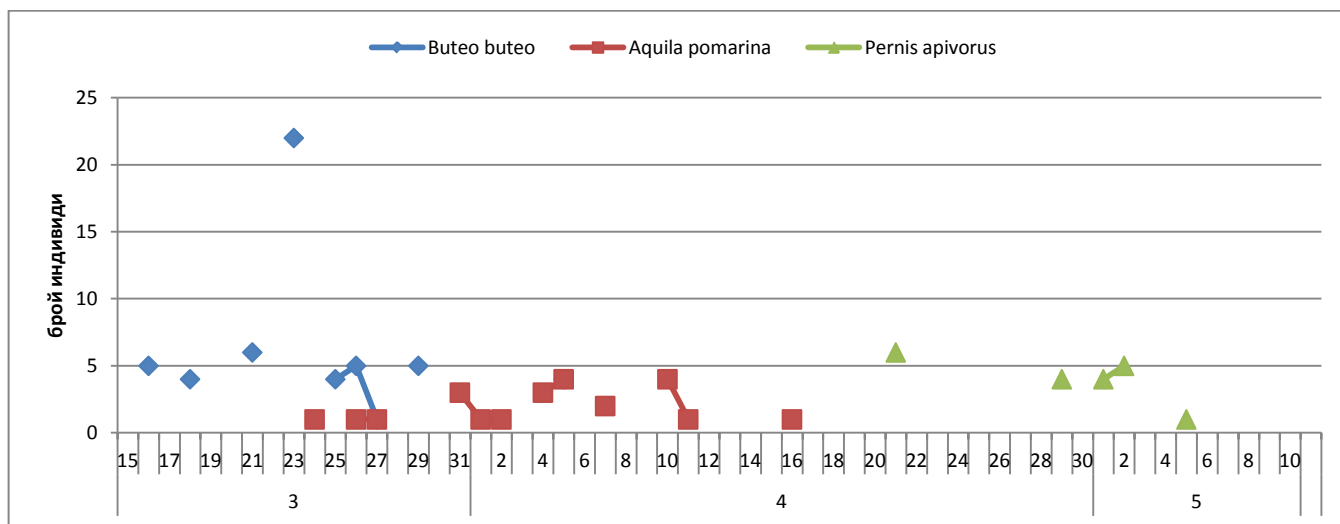

Фигура 447. Сезонна динамика на прелета на белия щъркел в района на наблюдателна точка Арката

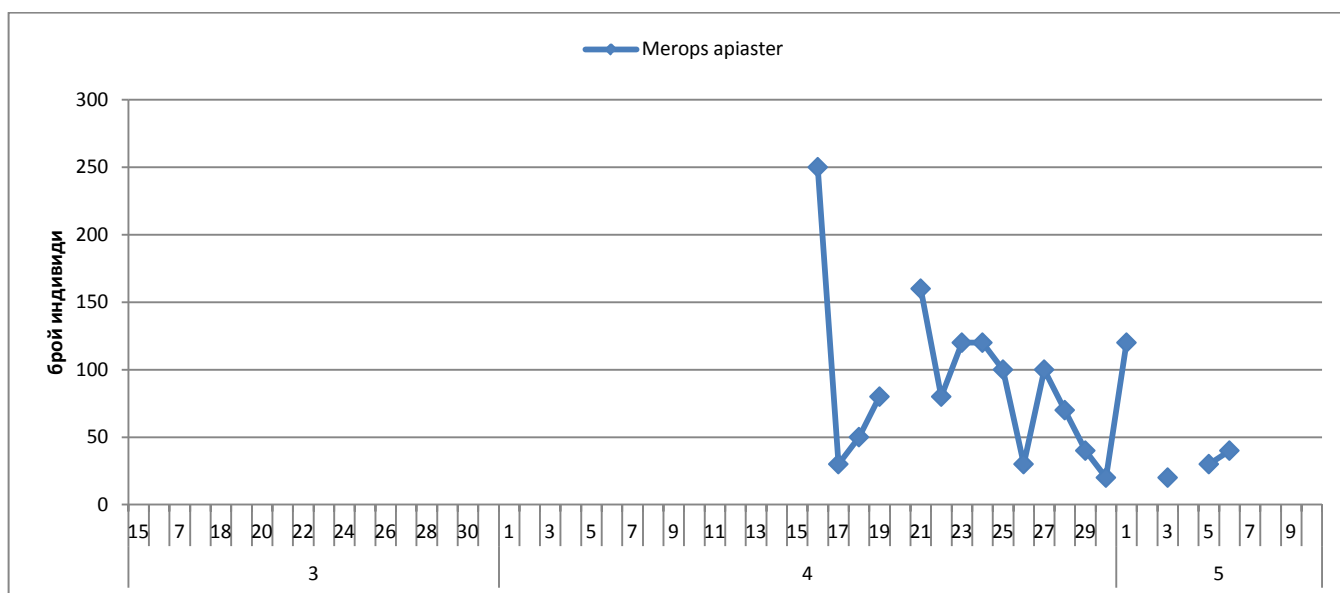
Фигура 448. Сезонна динамика на прелета на черния щъркел в района на наблюдателна точка Арката

Грабливите птици са преминали в количества около 5 индивида на ден, с изключение на обикновения мишелов – с пик до 23 птици дневно (фиг. 449). Осояда е преминал за 5 дена в периода 21 април – 4 май. Малкият орел е преминал в малки количества в периода 24 март – 16 април. Не се открояват пикове на миграцията и при този вид. Обикновения мишелов е отчитан само през месец март, с пик на 23 март.

Фигура 449. Сезонна динамика на прелета на обикновения мишелов, малкия креслив орел и осояда в района на наблюдателна точка Арката

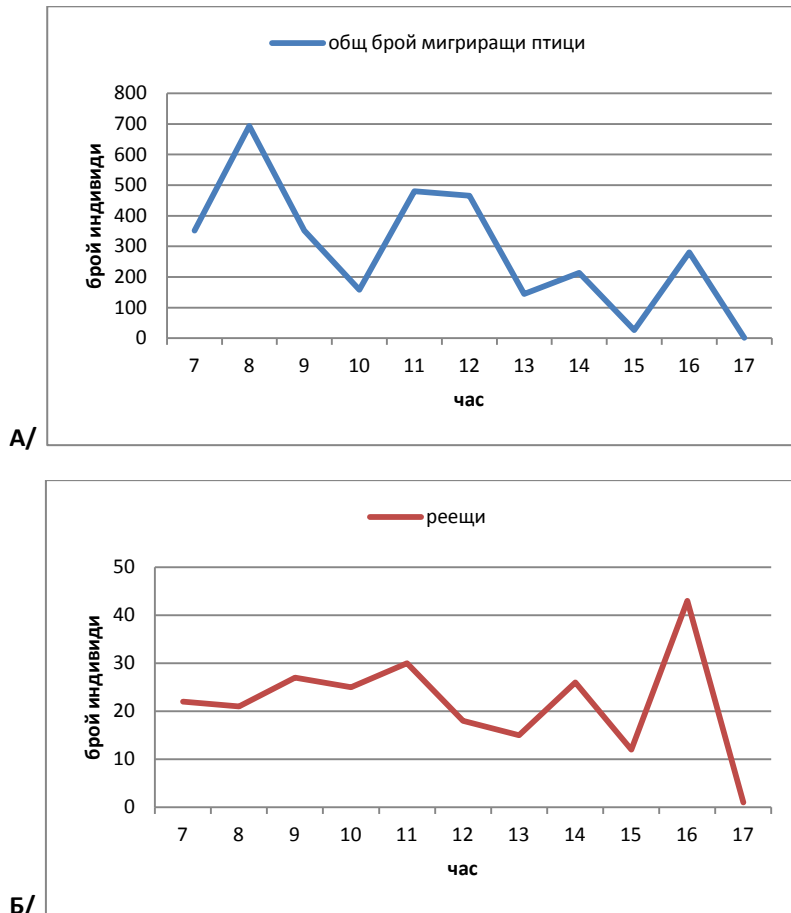
Прелет на пчелояд е отчетен в района на Арката в периода от 16 април до 7 май., когато са регистрирани последните прелитащи пчелояди (фиг. 450). Това е мястото, където най-рано е регистриран масов прелет на пчелояди в района на проучване. Най-много пчелояди са отчетени на 16 април – 250 птици.

Фигура 450. Сезонна динамика на пчелояда в района на наблюдателна точка Арката

Дневна динамика

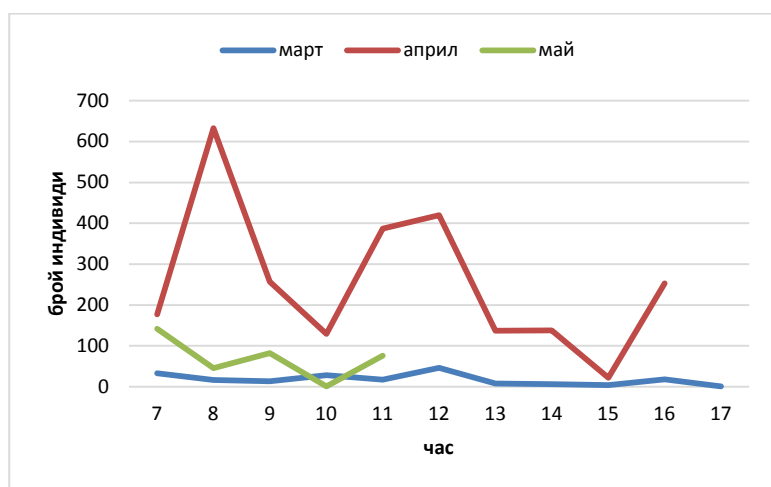
Дневната динамика в прелета на птиците в района се определя основно от дневната динамика на нереещите се птици, основно пойните, тъй като са най-многочислени. Тя се характеризира със сутрешен максимум на прелета около 8 ч., обеден пик около 12 часа и следобеден пик около 16 ч. (фигура 451-А). Дневната динамика на реещите се птици се определя основно от дневната динамика на грабливите птици. Тя е относително равномерна през целия ден, с ясно изразен максимум в късните следобедни часове около 16 ч. (фигура 451-Б).

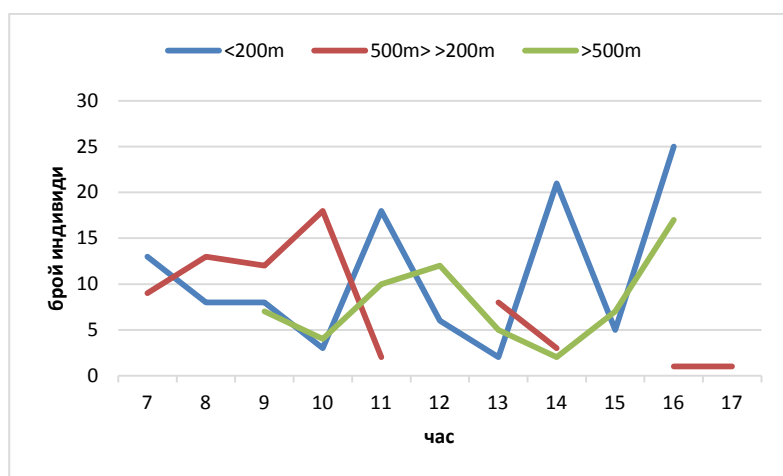
Фигура 451. Дневна динамика на прелета на мигриращите птици на наблюдателна точка Арката

В течение на миграционния сезон сутрешните, обедните и следобедните максимуми в прелета на птиците са през април. През март не се наблюдават по изявени пикове, а през май прелет на птици е имало само през сутрешните часове. (фигура 452).

В рамките на деня разпределението по височина е както следва – ниско летящите птици са най-вече по обедните часове с увеличаващи се пикове в следобедните и надвечерните часове. Птиците прелитащи в средните области са най-вече в сутрешните часове. Високо летящите птици (над 500м) са регистрирани в обедните и най-вече в късните следобедни часове (около 16 ч) (фигура 453).

Фигура 452. Дневна динамика на прелета на мигриращите птици по месеци на наблюдателна точка Арката

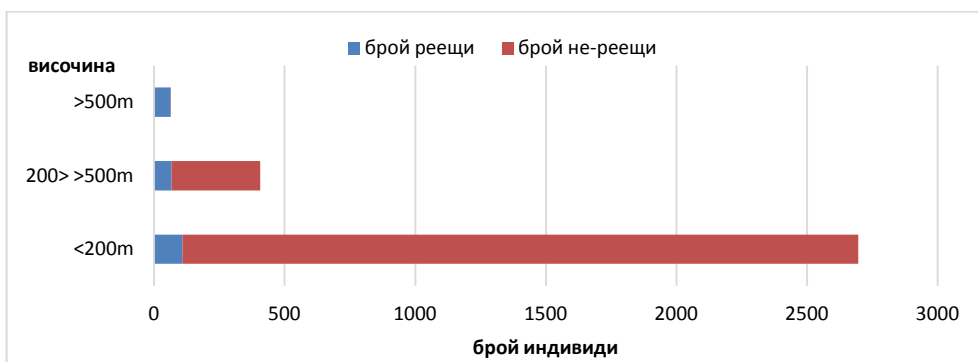
Фигура 453. Връзка между дневната динамика на прелета на реещите се птици в района и височинните диапазони в които птиците летят

Височинно разпределение на прелитащите реещи птици

В зависимост от височината на полета, прелитащите птици над и около наблюдателната точка за проследяване на миграцията, са разгледани в три височинни пояса: 0-200 м.; 200-500 м.; над 500 м., както е описано в методиката. Според събраните данни по време на есенната миграция 45% от всички реещи се птици мигриращи над района летят в най-ниския височинен пояс, 28% - в пояса 200-500 м. и 26,7% в пояса над 500 м. При не реещите птици тенденцията е друга – Болшинството са преминали в ниската област – 88 % , по-малка част в средния пояс 200-500м (таблица 51). На практика близо 2696 птици летят в най-ниския височинен диапазон (фигура 454). От тях реещи се птици са 109.

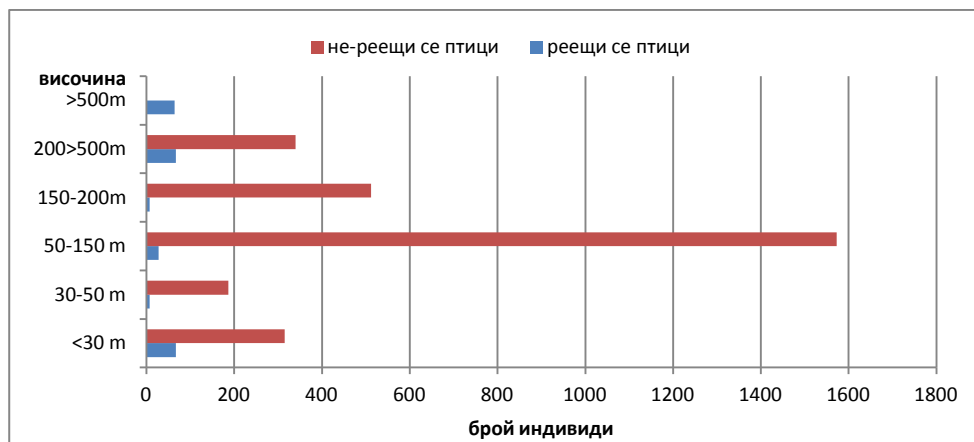
Таблица 51. Височинно разпределение на прелитащите реещи се птици

височинен диапазон	брой мигранти	% от всички мигранти	брой реещи се птици	% от реещите се мигранти	брой не-реещи се птици	% от не-реещите се мигранти
<200m	2696	85,1	109	45,4	2587	88,4
200>500m	407	12,8	67	27,9	340	11,6
>500m	65	2,1	64	26,7	1	0,0

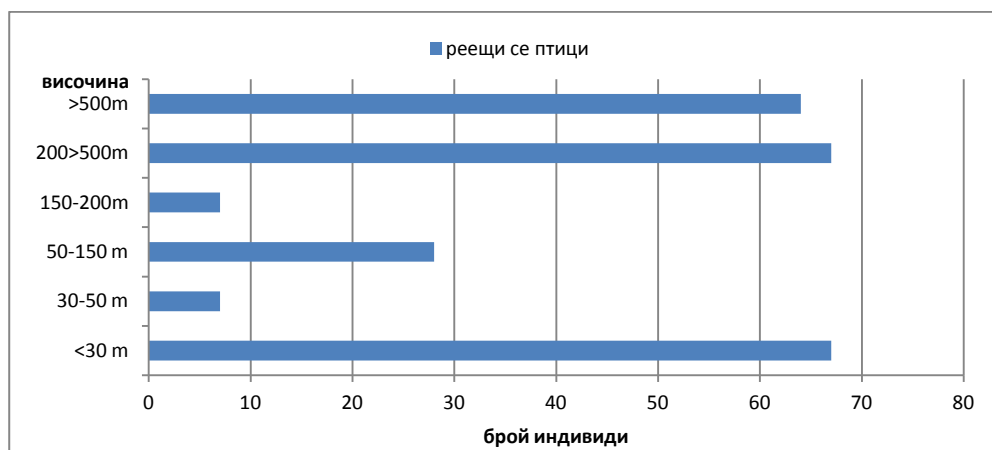

Фигура 454. Разпределение на мигриращите птици по височинни пояси на наблюдателна точка Арката

При по-подробен преглед на предпочитаната височина на прелет се установява, че най-голям брой не-реещи се птици (основно пойни птици) летят във височинния пояс 50-150 м (фигура 455), а реещите се птици са почти равномерно разпределени в средния, височинния и пояса до 30 м. Между 30 и 200 м са преминали най-малко птици (фигура 456).

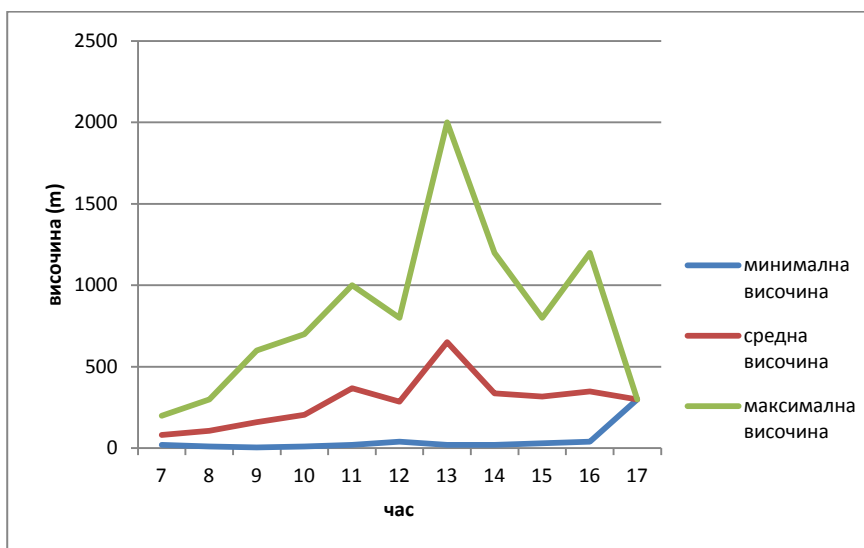

Фигура 455. Височинно разпределение на мигриращите птици на наблюдателна точка Арката

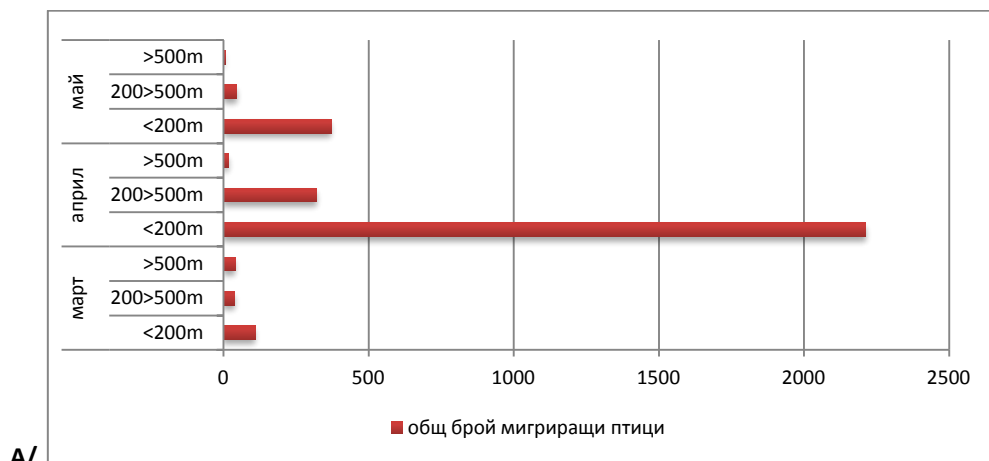
Фигура 456. Височинно разпределение на реещите се птици на наблюдателна точка Арката

В района на наблюдателната точка реещите се птици летят в много широк височинен диапазон, като в рамките на деня най-голямата височина на която са регистрирани мигрантите е в обедните часове – до 2000 м. (фигура 457). Средната височина в рамките на деня също е най-висока около обедните часове достигаща до над 500 м.

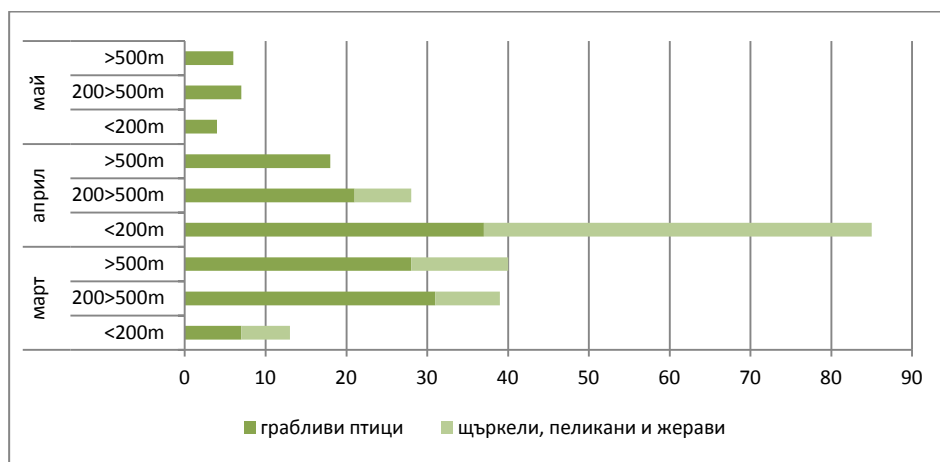

Фигура 457. Височина на полета на мигриращите реещи се птици в рамките на деня по време на есенна миграция

В протекание на миграционния сезон тенденцията повечето птици да прелитат на височина под 200 м се запазва (фигура 458-А). През март и през април грабливите птици са предпочитали да преминават през височинния пояс от 200 до 500 м.

А/

Б/

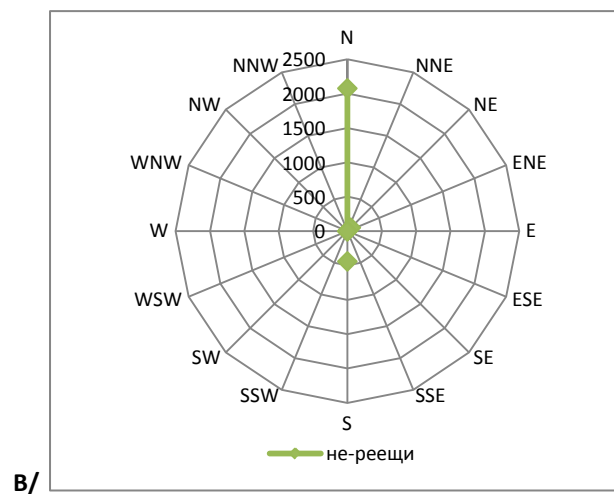
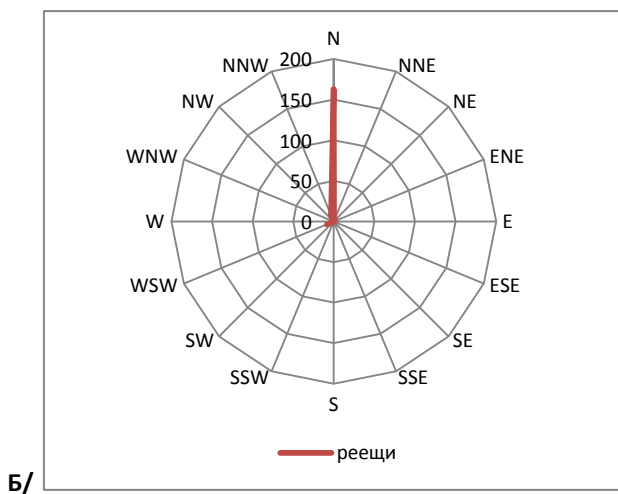
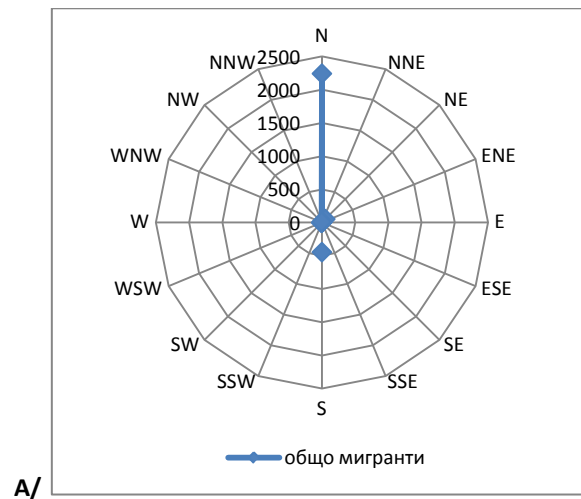
Фигура 458. Численост и височина на полета на мигриращите птици по месеци по време на пролетна миграция

Миграционни потоци

По време на пролетната миграция в района на наблюдателна точка Арката са отчетени различни направления на полета на реещите птици. Като по-често ползвани при миграцията на реещите се птици през района се очертават направленията юг-север (за над 67 % от мигрантите), в останалите направления птиците са разпределени почти равномерно (таблица 52). И при грабливите и при щъркелите основното направление юг-север се запазва (фигура 459-В).

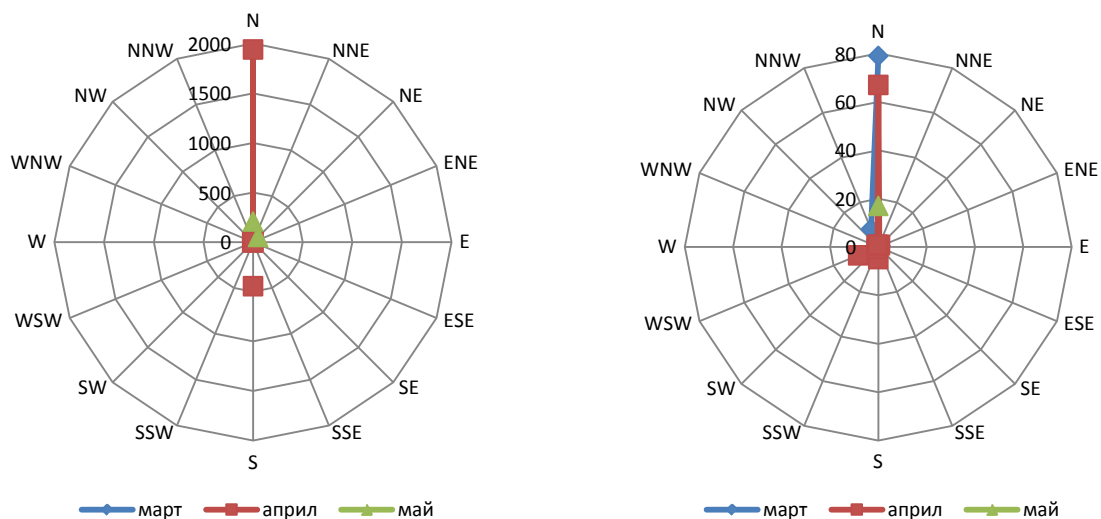
Таблица 52. Основни направления на прелета на реещите се птици на наблюдателна точка Суходол

основна посока	брой хищни птици	% хищни птици	брой водолюбивы птици	% водолюбивы птици	общо реещи птици	% общо реещи се птици
S → N	132	55,2	23	12,8	162	67,5
SSE → NNW	16	6,7	3	1,7	9	3,8
ENE → SW	0	0,0	11	6,1	9	3,8
N → S	14	5,9	1	0,6	6	2,5

Фигура 459. Основно направление на прелета на птици на наблюдателна точка Арката

В протезение на миграционния сезон миграцията, както при реещите се, така и при нереещите се птици е основно в направлението юг-север(фигури 460).

А/ всички птици **Б/ реещи се птици**
Фигура 460. Връзка между основното направление на прелета на птиците и сезонната динамика на наблюдателна точка Арката

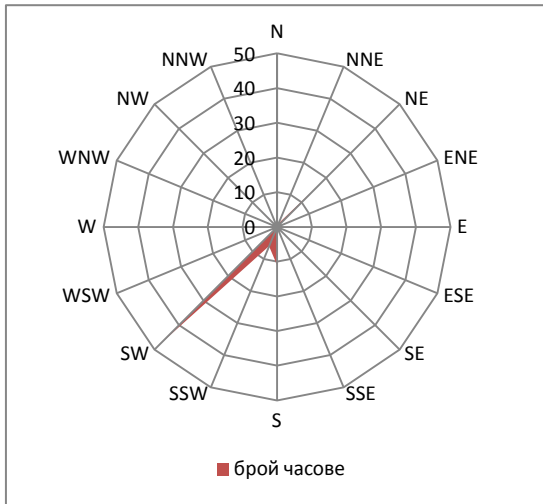
Пространствено разпределение на мигриращите птици

Мигриращите птици са наблюдавани да прелитат основно над наблюдателната точка в направление юг север (раздел II.4, карта 38), като малка част от тях са се придвижвали реещ постъпателен полет или са набирали височина в района. На тази наблюдателна точка са регистрирани много интензивни локални предвижвания на реещи се грабливи птици, гнездящи в района –основно лешояди. Локалните им придвижвания основно следват долината на реката и често се реят навсякъде около наблюдателната точка (раздел II.4, карта 39).

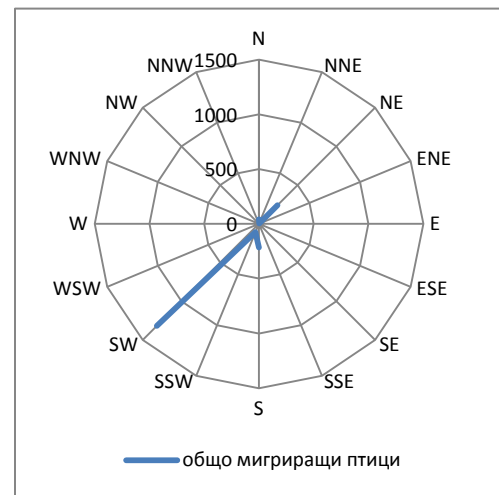
Зависимост от метеорологичната обстановка

За периода на проучването на миграцията е направена справка преобладаваща посока на вятъра, отчетена на всеки час. Преобладаващи през сезона са ветровете от югозападна (фигура 461).

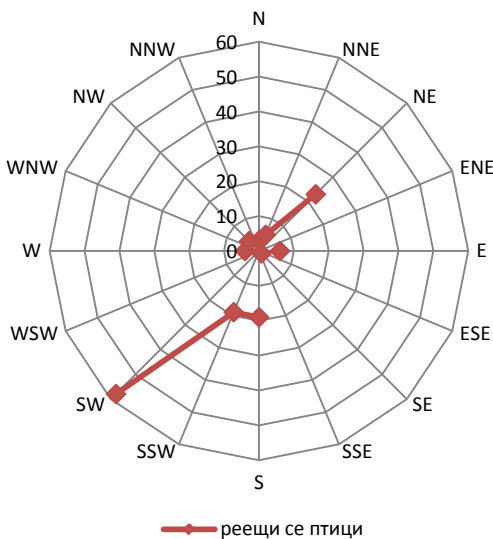
Най-голям брой мигранти е отчетен при преобладаващия югозападен вятър, но също така и при североизточен и южен вятър (фигура 462). И при реещите се и не-реещи птици основната посока на вятъра при която са мигрирали е от югозапад (фигура 463-А, Б). При реещите се птици се наблюдава миграция и при южен и североизточен вятър (фигура 463-А).

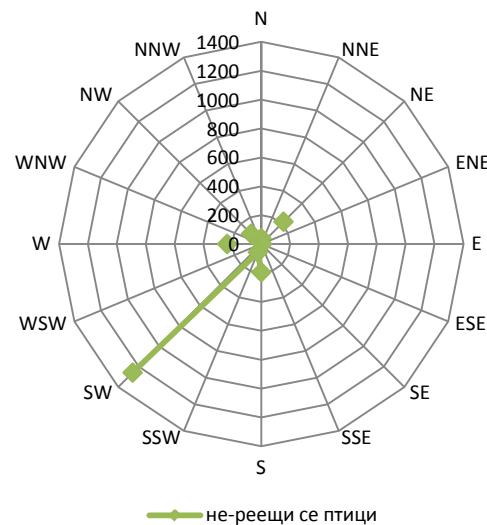
Фигура 461. Посока на вятъра по часове на наблюдателна точка Арката през пролетта на 2012 г.

Фигура 462. Зависимост между посоката на вятъра и числеността на мигриращите птици на наблюдателна точка Арката

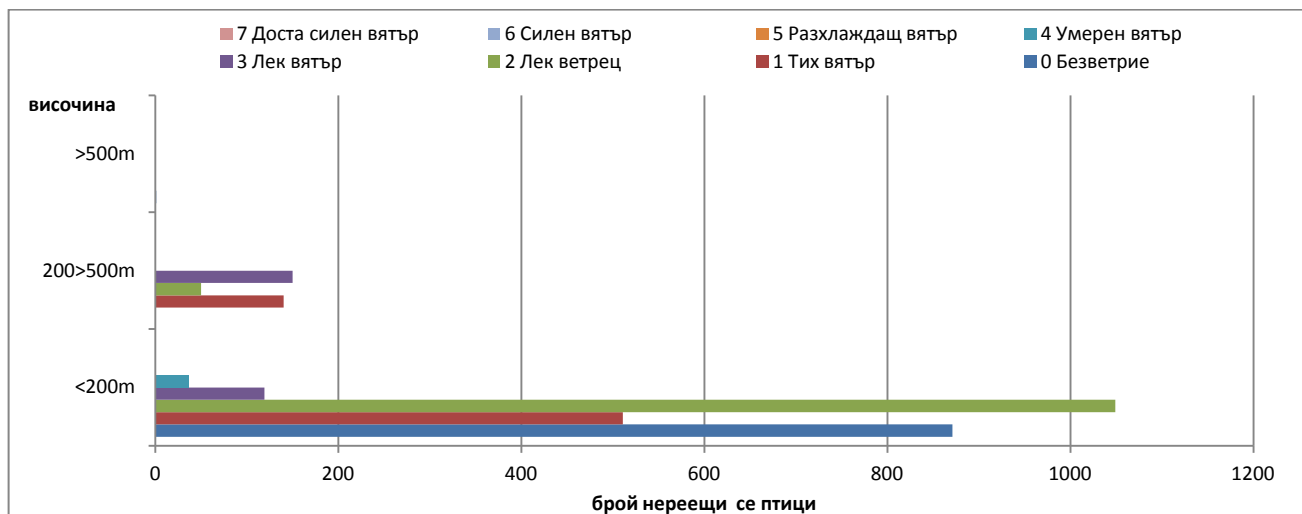
А/

Б/

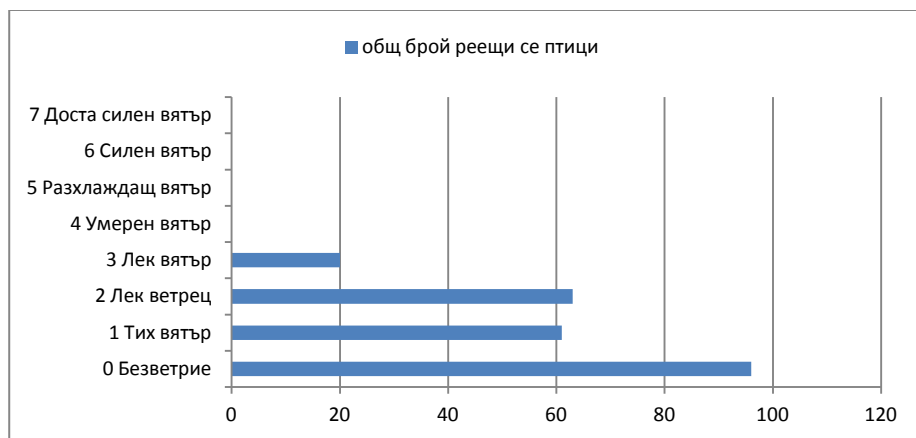
Фигура 463. Зависимост между посоката на вятъра и числеността на реещите и нереещите птици на наблюдателна точка Арката

Не-реещите се птици летят най-масово при сила на вятъра от 0 до 2 по скалата на Бофорд, т.е. при безветрие до лек ветрец (фиг. 464). Независимо от силата на вятъра повечето нереещи се птици летят на височина под 200 м.

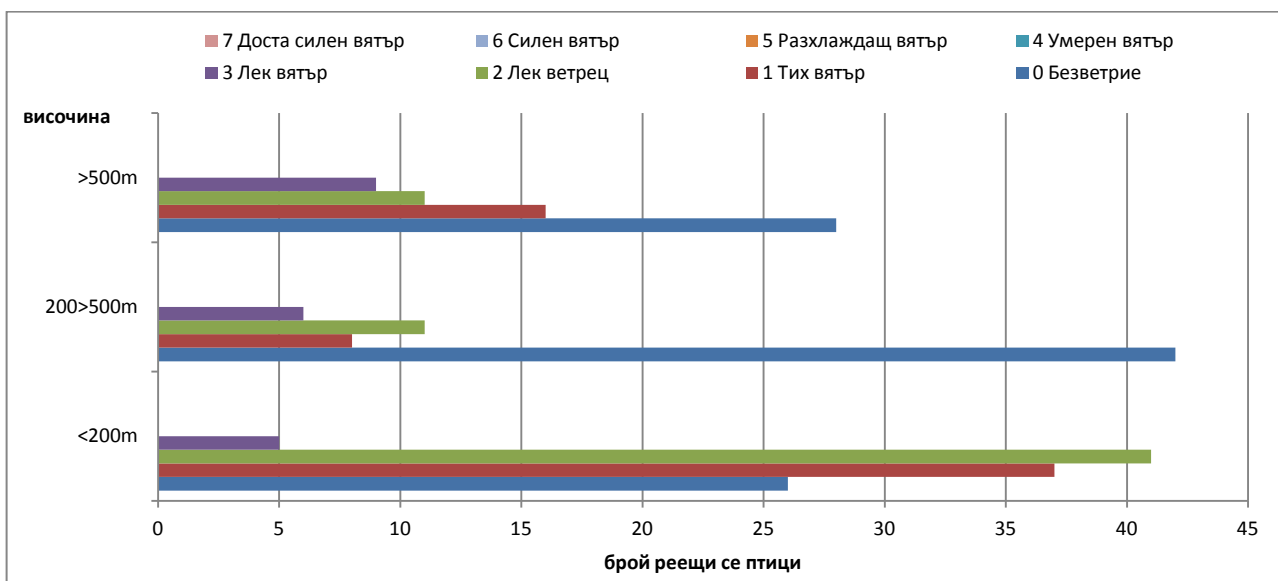

Фигура 464. Зависимост между на числеността на мигриращите нереещи се птици по височинни пояси и силата на вятъра на наблюдателна точка Арката

Основната част от реещите се птици летят при безветрие (фигура 465). При умерен и по-силен вятър броят на прелетелите птици рязко намалява. Докато при безветрие реещите птици са преминали в средния и високия височинен пояс, то в ниския пояс най-много птици са преминали при сила на вятъра 1-2 (тих вятър и лек ветрец) (фигура 466).

Фигура 465. Зависимост между на числеността на мигриращите реещи се птици и силата на вятъра на наблюдателна точка Арка

Фигура 466. Зависимост между на числеността на мигриращите реещи се птици по височинни пояси и силата на вятъра на наблюдателна точка Арката

Температурата в приземния слой по време на пролетната миграция през 2012 г. варираше през март между 4 и 27°C, през април – между 1 и 30°C, а през май - между 9 и 31°C.

Използване на района за стационаране и нощуване от реещи птици и други приоритетни видове

В района около наблюдателната точка Арката не са регистрирани нощувки на реещи се птици.

Изводи

Районът на наблюдателната точка Арката се определя като място с ниско интензивна миграция на птиците, като тук е отчетена най-слабата миграция на птици в проучвания район на Южна България и Добруджа през 2012 г. През района са установени да мигрират общо 3118 птици, от които 240 са реещи се птици: 81 щъркели и 159 грабливи птици. Това единствената наблюдателна точка в проучвания район, където сред мигриращите видове птици не са установени световнозаstrашени видове. Все пак тук е отчетен масов прелет на пчелояди – съизмерим с отчетената численост при Пленимир в Добруджа, където е регистриран най-масовия прелет на вида.

Характерът на миграцията се определя основно от характера на миграцията на нереещите се птици. Повечето птици през деня летят на височина под 200м. Основното направление на прелета е юг – север.

Наблюдателната точка е разположена в защитена зона „Моста на Арда“. Макар да не е отчетена интензивна миграция, настоящото проучване предоставя нова информация за миграцията през защитената зона и следва в стандартният формуляр да бъдат допълнени новите данни.